

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 0601

DOM
2014-12-09
Stockholm

Mål nr
P 5880-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-05-27 i mål nr P 179-14,
se bilaga

KLAGANDE

T E

MOTPART

Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

SAKEN

Rättelseföreläggande samt bygglov i efterhand för brygga på fastigheten T i Nacka
kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1174625

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

T E ansökte i oktober 2010 om bygglov i efterhand för brygga på hennes fastighet T. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun avslog den 13 februari 2013 hennes ansökan samt förelade henne som ägare av bryggan att vid vite om 50 000 kr, senast inom sex månader från det att beslutet eller domen vunnit laga kraft, ha tagit bort bryggan, alternativt ha flyttat den så att dess läge överensstämmer med det bygglov som beviljats den 10 december 2008 för ändring av småbåtshamn omfattande bryggor, båtplatser och parkeringsplatser inom fastigheterna U och T.

T E överklagande avslogs av Länsstyrelsen i Stockholms län och därefter av mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

T E har yrkat, som hon får förstås, att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, upphäver Miljö- och Stadsbyggnadsnämndens i Nacka kommun beslut 2013-02-13, Dnr 233 2010-001126, punkterna 1 och 2, samt beviljar henne bygglov.

Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun, nämnden, har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

T E har anfört bland annat följande. Bryggan på T är en del av småbåtshamnen (U och T). Av det totala bryggbeståndet på ca 168 kvm kaj/brygga, är det mindre än 30 procent av bryggytan som ligger utanför gränsen till småbåtshamnen, och på eget vatten. Detta ska bedömas som en mindre avvikelser från detaljplanen. Hela bryggbeståndet ska beaktas vid denna bedömning. Det totala vattenområdet som ligger inom gränsen för småbåtshamnen på T är ca 800

kvm. Man kan konstatera att 49,5 kvm är en ganska liten yta jämfört med den totala ytan avsedd för marin verksamhet.

Nämnden har anfört i huvudsak följande. För fastigheten gäller detaljplan betecknad Dp 271 som vann laga kraft den 13 juli 2001. Vattenområdet är enligt planen avsett dels för småbåtshamn, dels som öppet vattenområde. Detaljplanen medger inte att öppet vattenområde får förses med bygglovspliktiga bryggor. Placering av bryggan med 77 procent, 49,5 kvm av totalt 64 kvm, inom öppet vattenområde kan inte ses som en mindre avvikelse enligt plan- och bygglagen (1987:10). Åtgärden är inte heller förenlig med detaljplanens syfte. Enligt såväl detaljplanen som plan- och bygglagen saknas förutsättningar att ge bygglov.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, ska tillämpas i målet.

Genom utredningen i målet är det klarlagt att den aktuella bryggan utgör en del av den småbåtshamn som detaljplanelagts i området. Således krävs bygglov för bryggan (se 8 kap. 2 § första stycket punkten 1 ÄPBL samt Plan- och Bygglagen, Didón m.fl.).

Bryggan har uppförts delvis på vattenområde som enligt detaljplanen ska vara öppet vattenområde. Denna del av bryggan, motsvarande 49,5 kvm bryggyta, avviker alltså från planens bestämmelse om områdets användning som öppet vatten. Med hänsyn till att område för öppet vatten tas i anspråk för annat ändamål än det avsedda, och avvikelsen till sin kvantitet inte kan anses som obetydlig, kan avvikelsen inte anses som mindre. Bygglov i efterhand kan därför inte beviljas (jfr 8 kap. 11 § sista stycket ÄPBL samt se MÖD 2012:25).

Då den gällande planen inte ger utrymme för bygglov har nämnden haft fog för att utfärda rättelseföreläggande (se 10 kap. 1 § ÄPBL). Några skäl att sätta ned vitesbeloppet har inte framkommit.

På grund av det ovan anförda ska överklagandet avslås.

Mark- och miljööverdomstolens dom får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Roger Wikström, tekniska rådet Inger Holmqvist samt tf. hovrättsassessorn Agneta Staff, referent.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-05-27
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 179-14

KLAGANDE

T E

MOTPART

Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
Nacka kommun
131 81 Nacka

SAKEN

Rättelseföreläggande samt bygglov i efterhand för brygga på
fastigheten T

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Stockholms läns beslut 2013-11-27 i ärende nr 40322-11483-2013,
se [bilaga 1](#)

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 368237

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) beslutade den 13 februari 2013 dels avslå T E ansökan om bygglov för en redan uppförd brygga på fastigheten T i Nacka kommun (punkten 1 i beslutet), dels förelägga T E, som ägare av bryggan, att vid vite om 50 000 kr senast sex månader efter det att beslutet vunnit laga kraft ta bort bryggan eller flytta den så att dess läge stämmer överens med ett tidigare beviljat bygglov från den 10 december 2008 (punkten 2 i beslutet), dels förplikta henne att betala en avgift för prövning av bygglovsansökan (punkten 3 i beslutet).

T E överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som avslog överklagandet. T E har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

T E har, som hon får uppfattas, yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska upphäva nämndens beslut (punkterna 1-2) och istället bifalla hennes ansökan om bygglov för bryggan.

Till stöd för sin talan har T E anfört i huvudsak följande.

Den del av bryggan som ligger på vatten som ska vara öppet måste betraktas som en mindre avvikelse till bygglov. Det extra vattenområde som bryggan upptar är mycket litet jämfört med den totala arean om ca 800 kvm vattenområde som är avsett för småbåtshamn. Dessutom utgör bryggarean mindre än 30 procent av de totalt ca 168 kvm kaj och brygga som hör till fastigheten. Bryggan har legat på den plats den ligger sedan år 2008. Den lades på plats i tron att den placerades helt inom tomtgränsen för småbåtshamnen (det är inte lätt att se den exakta gränsen i vattnet vid placering av brygga). Samtliga grannar till fastigheten är positiva till bryggans placering.

Bryggan är en del av helheten av småbåtshamnen (U och T). Den bidrar till att bilda infarten till marinan/lagunen och fungerar både som vågbrytare och skydd. Av bilder som getts in i målet framgår att bryggdelen och vågbrytaren endast utgör en mindre del av den totala brygganläggningen.

Detaljplanen specificerar en småbåtshamn, och det kan därför rimligen inte stämma att avvikelserna inte är förenliga med planen. Bryggdelen ligger för övrigt en bit in från gränsen till angränsande fastighet och stör inte heller syftet med den (som är ”park”). Hamnen (fastigheterna U och T var tidigare en fastighet, och den har funnits sedan 1969. Den nuvarande utformningen fungerar bra, men lagunen är trång och det är inte möjligt att flytta bryggdelarna. Huvudbryggan på U är placerad mycket nära hennes tomtgräns där också inloppet är beläget. Rimligt vore att betrakta hela småbåtshamnen, såsom i planen, som en helhet. Syftet med den gemensamma småbåtshamnen är att ge skyddade båtplatser till närboende, vilket det ju råder brist på i Nacka. Sett ur hela småbåtshamnens perspektiv är bryggdelen utanför gränsen väldigt liten.

Sammanfattningsvis bör bryggan få ligga kvar där den ligger. Att flytta bryggan skulle förstöra för många människor som har båtar i småbåtshamnen.

DOMSKÄL

T E har överklagat underinstansernas ställningstaganden som gäller bygglov och rättelseföreläggande (punkterna 1-2 i nämndens beslut). Den första frågan som domstolen har att ta ställning till är därmed om det finns förutsättningar att bevilja bygglov i efterhand för uppförandet av en brygga inom fastigheten T.

Bryggan är bygglovpliktig och belägen inom detaljplanelagt område. En grundläggande förutsättning för att ansökan ska kunna bifallas är att åtgärden inte strider mot detaljplanen.

Av aktmaterialet kan utläsas att större delen av bryggan är placerad inom ett område som i detaljplanen har pekats ut som ”öppet vattenområde”. Den ansökta åtgärden strider följaktligen mot detaljplanen. Eftersom en så stor del av bryggan ligger inom ett område som enligt detaljplanen ska vara öppet vatten, kan åtgärden inte ses som en mindre avvikelse i plan- och bygglagens mening. Åtgärden kan inte heller anses vara förenlig med detaljplanens syfte.

Eftersom bryggan uppförts utan bygglov har det varit motiverat för nämnden att ingripa. Det har inte framkommit något skäl för att sätta ned vitesbeloppet.

Det anförda innebär sammantaget att nämnden haft fog för att neka bygglov i efterhand och för att besluta om rättelseföreläggande. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV 427)

Överklagande senast den 17 juni 2014. Prövningstillstånd krävs.

Inge Karlström

Kristina Littke

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Inge Karlström, ordförande, och tekniska rådet Kristina Littke. Föredragande har varit tingsnotarien Emma Lund.